

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 441

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 14 iunie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 246 din 4 mai 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) și art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali	2–12
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
1.149. — Decizie privind aprobarea cererii de retragere a autorizației de funcționare a Societății TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L.	13–14
ACTE ALE COLEGIULUI NAȚIONAL AL ASISTENȚILOR SOCIALI	
81. — Hotărâre pentru aprobarea Metodologiei privind eliberarea, pentru cetățenii care au studiat în România, a adeverinței de conformitate a studiilor cu prevederile Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, în vederea exercitării profesiei de asistent social în străinătate	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 246**

din 4 mai 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) și art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) și art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, excepție ridicată de Avram Adrian Liviu în Dosarul nr. 1/C/AL/2016 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă, și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 482D/2016.

2. La apelul nominal este prezent autorul excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Prim-magistratul-asistent referă că la dosarul cauzei s-a depus o cerere *Amicus Curiae*, formulată de Mihai Tociu și Mihai Rapcea, în sensul admiterii excepțiilor de neconstituționalitate invocate de contestatorul Avram Adrian Liviu.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul autorului excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia. Arată mai întâi că realizează că acest dosar are o anume vulnerabilitate, și anume că nu se pot examina cu egală măsură ambele articole ce formează obiectul controlului de constituționalitate. De aceea, a fost demarată în paralel și o procedură în contencios administrativ care, permițând atacarea cu forță egală a ambelor articole, ar fi înlăturat această vulnerabilitate, însă dosarul de la Curtea de Apel București nu a ajuns încă la Curtea Constituțională. Ca urmare, plasându-se în ipoteza strictă a contenciosului electoral, autorul excepției arată că, înainte de a aduce argumente în plus față de neconstituționalitatea art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, își începe argumentația pledând pentru justificarea extinderii controlului și asupra celorlalte prevederi criticate.

5. Pentru a putea extinde controlul de constituționalitate, trebuie îndeplinite două condiții: articolul atacat direct să fie declarat neconstituțional și articolul asupra căruia se extinde controlul să nu poată fi disociat, în mod necesar și evident, de articolul menționat în sesizare. Ca urmare, în situația în care Curtea va declara art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 drept neconstituțional, va putea extinde controlul, revenindu-i autorului excepției sarcina de a demonstra legătura dintre acest articol și art. 101 alin. (2) și (3) din aceeași lege. Arată că, în continuare, va evidenția această legătură.

6. Astfel, din punct de vedere al conceptului de reprezentativitate, Legea nr. 115/2015, precum și orice altă lege electorală, verifică din când în când, la anumite momente, pe tot parcursul perioadei electorale, reprezentativitatea actorilor electorali. În funcție de răspunsul pe care îl primește, adică de măsura în care competitorii electorali sunt mai mult sau mai puțin reprezentativi, legea fie îi gratifică, fie îi sancționează. În Legea nr. 115/2015 există cel puțin cinci asemenea momente, identificate în următoarele articole: art. 50, care îi gratifică pe candidații care strâng numărul de semnături cerute de lege, acordându-le dreptul de a depune candidatura, dar îi sancționează pe cei care nu reușesc acest lucru cu respingerea candidaturii; art. 26, care gratifică pe competitorii electorali ce au reprezentare parlamentară, deci sunt mai reprezentativi, cu includerea reprezentanților acestora în birourile electorale imediat după constituirea acestor birouri și, în același timp, îi sancționează pe competitorii fără reprezentare parlamentară, deci mai puțin reprezentativi, permițând accesul lor în birourile electorale abia după rămânerea definitivă a candidaturilor; art. 57, care stabilește ordinea competitorilor electorali pe buletinele de vot, impune prioritatea partidelor parlamentare, așezate în ordinea tragerii la sorți, abia după aceea înscriindu-se pe buletinele de vot partidele neparlamentare și candidații independenți; art. 68, care recompensează partidele parlamentare cu gratuitate necondiționată în ceea ce privește timpii de antenă la posturile radio-TV publice, în vreme ce partidelor neparlamentare le condiționează accesul gratuit la aceleași posturi de exigența depunerii de liste complete de candidați în cel puțin 50% din circumscripțiile electorale din 15 județe; art. 101, care îl recompensează pe cel care întrunește majoritatea cerută pentru a câștiga mandatul de primar, deci este reprezentativ în condițiile cerute de lege, și îi acordă mandatul, iar pe ceilalți îi sancționează prin faptul că, de fapt, pierd alegerile. Acestea constituie „borne” sau „puncte obligatorii de trecere”, în care legea verifică, certifică și, după caz, gratifică sau sancționează nivelul de reprezentativitate al candidaților. Or, obiectul cauzei îl constituie măsura în care cerințele de reprezentativitate din două asemenea puncte obligatorii de trecere — mai exact la depunerea candidaturilor și la atribuirea mandatelor — sunt conforme cu normele constituționale. Deci legătura este evidentă și necesară, chiar dacă nu este stridentă, astfel că extinderea controlului de constituționalitate are o justificare legală.

7. Pentru situația în care Curtea va respinge extinderea controlului de constituționalitate, se solicită a se avea în vedere precedentul constituțional consacrat prin Decizia nr. 415 din 14 aprilie 2010, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. I „Dispoziții generale” (art. 1—9), ale art. 11 lit. e), f) și g), ale art. 12 alin. (2), ale art. 13, ale art. 14 lit. c), d), e) și f), ale art. 17, ale art. 38 alin. (2) lit. f), g) și h), ale art. 42 alin. (2), (3) și (4), ale cap. VI — „Verificarea averilor, a conflictelor de interese și a incompatibilităților” (art. 45—50) și ale art. 57 din Legea nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și

funcționarea Agenției Naționale de Integritate, prin care Curtea a extins controlul de constituționalitate și asupra unor prevederi care nu formau obiectul sesizării, respectiv asupra articolului care impunea publicarea pe internet a declarațiilor de avere, despre care semnatarul opiniei separate la aceeași decizie au opinat că nu are legătură necesară și evidentă cu dispozițiile care vizau atribuțiile inspectorilor de integritate. În opinie majoritară, Curtea a declarat neconstituțional și articolul ce reglementa publicitatea declarațiilor de avere, pe motiv că ar încălca dreptul la viață privată al celor obligați să depună asemenea declarații. Invocă un astfel de precedent întrucât, așa cum Curtea a găsit cu acel prilej soluția de a apăra politicianii față de „agresiunea” cetățenilor, mai exact de curiozitatea acestora, chiar dacă unii membri ai Curții au considerat că a lipsit condiția acelei legături necesare și evidente, și în prezenta cauză rămâne la latitudinea Curții Constituționale să decidă dacă există azi vreo cale de a apăra și cetățenii față de agresiunea politicianilor la adresa drepturilor electorale, agresiune întruchipată prin modul în care a fost reglementat art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, sau dacă această decizie va fi lăsată pe seama dosarului născut pe calea contenciosului administrativ. Urgența clarificării, mai ales a art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, este dată de faptul că legiuitorul — ordinar sau delegat — trebuie să ia rapid o decizie; peste două zile începe campania electorală, iar o eventuală suspendare a acestor prevederi ca urmare a admiterii excepției, fără o înlocuire imediată a acestora cu o normă constituțională, ar duce la imposibilitatea atribuirii mandatelor de primar, din moment ce art. 101 din Legea nr. 115/2015 reglementează cine și în ce condiții este declarat câștigătorul alegerilor.

8. În continuare, referitor la art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, pe lângă argumentația din sesizare, mai aduce un argument cu privire la care apreciază că este „de natură a întări potențialul său de neconstituționalitate”. Legea referendumului a fost modificată, optându-se pentru un cvorum general de 30%, cu acea condiție suplimentară, ca măcar 25% din numărul cetățenilor cu drept de vot să fi exprimat o opțiune validă, soluție legislativă pe care Curtea a constatat-o ca fiind constituțională. În aceste condiții, dacă legea electorală rămâne așa cum este acum, iar un primar își obține mandatul, de exemplu, cu 20% din voturi, este mult mai ușor pentru cei 80% care nu l-au votat să formeze un cvorum de 30% la un eventual referendum pentru demitere. Prin urmare, soluția alegerii primarilor cu o majoritate relativă e de natură să vulnerabilizeze o dată în plus mandatele viitorilor primari, amenințându-le stabilitatea funcției. În plus, și preluând sub acest aspect considerente care au fundamentat decizia pe care Curtea Constituțională a pronunțat-o cu acel prilej, respectiv Decizia nr. 334 din 26 iunie 2013 cu privire la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, autorul excepției arată că principiile referitoare la majoritate exprimate acolo sunt valabile în continuare, iar particularitățile pe care le prezintă procesul alegerilor, în raport cu referendumul nu pot înfrânge principiile privind majoritatea enunțate, ci aceste particularități trebuie organizate în așa fel încât să respecte principiile majorității. În această privință „nu poate exista un compromis de niciun fel: e majoritate sau nu, punct”.

9. Referindu-se, în continuare, la raportul întocmit, arată că judecătorul raportor nu a expus un punct de vedere asupra art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, nici în ceea ce privește extinderea controlului de constituționalitate, nici pe fondul său. În schimb, în ce privește art. 50 alin. (2) din aceeași lege, domnia sa a lăsat la latitudinea Plenului să aprecieze dacă cerința prezentării unui anume număr de semnături la depunerea candidaturii mai corespunde considerentelor exprimate într-o decizie anterioară, în raport cu actualele critici

și cu evoluția legislației electorale, aspect cu privire la care autorul excepției arată că exprimă ceea ce a cerut, și anume aplicarea testului de proporționalitate folosit la pronunțarea asupra Legii partidelor politice. În susținerea acestei cerințe, autorul excepției prezintă o serie de aspecte de fapt, referitoare la desfășurarea concretă a campaniei de strângere a semnăturilor de susținere, opinând că „politicienii au reușit să pervertească, prin apelarea la falsuri, această condiție de depunere a candidaturii. Deși ea pare în regulă din perspectiva recomandărilor Comisiei de la Veneția, prin acțiunea politică aplicată, ea a fost transformată de fapt într-o ficțiune”. În principiu, impunerea unui număr de semnături de susținere este necesară. Însă ar fi mai bine să fie coborât acest prag la un nivel care să îl facă mai ușor și mai rapid verificabil de către autorități, astfel încât politicianii necinstiți să știe că sunt mai ușor de prins. Desigur, aceasta va fi decizia Parlamentului, iar decizia Curții Constituționale poate constitui un imbold în acest sens.

10. Cât privește punctele de vedere exprimate de autoritățile publice în cauză, arată mai întâi că, referitor la art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, acestea converg spre apărarea constituționalității lui, aspectele reținute fiind deja abordate în concluziile pe care autorul excepției le-a prezentat. Cât privește dispozițiile art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, arată că Guvernul s-a limitat să afirme constituționalitatea alegerilor într-un singur tur, a citat câteva extrase din jurisprudență, dar nu a fundamentat propriul său punct de vedere. Avocatul Poporului „se plasează în plină eroare”, susținând că soluția alegerii primarilor cu majoritatea relativă ar fi fost deja verificată și validată de către Curtea Constituțională, la fel ca și alegerea președinților de consilii județene. Precizează că „lucrurile nu stau așa”, întrucât Curtea Constituțională a consimțit la alegerea într-un singur tur a președinților de consilii județene pentru că aceasta nu e o instituție de rang constituțional, cum este primarul, deci poate fi aleasă oricum, însă alegerea primarilor într-un singur tur nu a fost niciodată supusă controlului de constituționalitate. Precizează, totodată, că prin excepția de neconstituționalitate nu contestă dreptul exclusiv al Parlamentului de a legifera tipul de scrutin sau modalitățile de exercitate a drepturilor electorale, ci solicită verificarea măsurii în care Parlamentul, impunând alegerea primarilor cu majoritatea relativă, a respectat condițiile prevăzute de Constituție. Consideră că acest aspect nu a fost analizat în punctele de vedere exprimate de autorități. Președintele Senatului, deși afirmă că primarul face parte din categoria instituțiilor fundamentale, cu statut constituțional, și are un caracter reprezentativ, în sensul art. 2 alin. (1) din Constituție, nu se referă și la reprezentativitatea primarilor aleși, ci doar la reprezentativitatea candidaților. Cu privire la același punct de vedere, autorul excepției apreciază că nu se poate reține afirmația referitoare la „caracterul nereserios al candidaturii” sale din perspectiva faptului că aceasta este însoțită doar de trei semnături, întrucât cifra i-a fost furnizată chiar de către Parlament, care a stabilit această condiție pentru înființarea partidelor politice. Conduita sa nu este abuzivă, în cauză nefiind întrunite condițiile legale pentru calificarea acesteia ca fiind abuz. Cu privire la Președintele Camerei Deputaților, autorul excepției arată că nu a exprimat un punct de vedere asupra principiului reprezentativității primarilor aleși, însă a oferit exemple din dreptul comparat (Marea Britanie și Statele Unite ale Americii) pentru a susține caracterul democratic al alegerilor într-un singur tur. Pornind de la aceste exemple, autorul excepției procedează, în continuare, la analiza modului de alegere a Președintelui Statelor Unite și a Primarului Londrei. Dezvoltând astfel procedura de alegere a președintelui Statelor Unite ale Americii, cu referire concretă la procesul electoral în desfășurare, conchide că „dacă legea electorală din SUA ar opera sub exigențele Constituției românești, această lege ar fi

categoric pusă la zid și executată. Dar trebuie să prezumăm că Legea electorală din SUA respectă Constituția acestei țări. Căci într-un loc în care se apelează la Constituție pentru orice fleac, e greu de presupus că legea electorală ar fi fost vreodată, măcar pentru o secundă, neconstituțională. Dar e istoria lor, e tradiția lor, e Constituția lor și aici nu avem prea multe de comentat. De aici, o învățătură: când comparăm sisteme electorale, trebuie obligatoriu să comparăm și Constituțiile sub care acestea operează”. Se referă în continuare la modul de alegere a primarilor din Anglia și Scoția, conchizând că sistemul britanic de vot într-un singur tur de scrutin comasează de fapt două tururi într-unul singur, prin faptul că permite alegătorilor ca la unicul tur să aibă și șansa unei a doua opțiuni. Ingeniozitatea acestui sistem constă în aceea că, pentru a doua opțiune, alegătorii îi pot vota pe oricare dintre candidații de pe buletinul de vot, și nu doar pe primii doi clasați, cum s-ar întâmpla într-un sistem clasic în două tururi, care s-a aplicat și în România până în 2008. Ca o concluzie a celor două exemple, arată că legiuitorii respectivi au găsit, pentru alegerea unor instituții de tip individual, soluții de a contracara neajunsurile principiului majorității relative, atașându-i instituții sau instrumente menite a compensa deficitul de reprezentativitate pe care acest sistem îl generează, ceea ce în România nu s-a întâmplat. Solicită admiterea excepției de neconstituționalitate și depune la dosar concluzii scrise.

11. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, cu referire și la jurisprudența Curții Constituționale în materie, respectiv Decizia nr. 522 din 8 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din 15 mai 2008. Arată că, potrivit art. 73 lit. a) din Constituție, legiuitorul ordinar este singurul în drept să reglementeze sistemul electoral. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la alegeri libere nu este absolut, legiuitorul având o marjă de apreciere în reglementarea modului de exercitare a acestuia, cu condiția să nu îl lipsească de conținut. Referitor la dispozițiile art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, arată, în principal, că nu au legătură cu cauza, iar, pe fondul excepției de neconstituționalitate, că aceasta este neîntemeiată, legiuitorul fiind suveran în determinarea modalității de exercitare a drepturilor electorale. Apreciază că autorul dorește modificarea soluției legislative, ceea ce excedează competenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

12. Prin Sentința civilă nr. 1 AL din 16 aprilie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1/C/AL/2016, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) și art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali.** Excepția a fost ridicată de Avram Adrian Liviu într-o cauză având ca obiect contestația împotriva Hotărârii nr. 2 din 15 aprilie 2016 a Biroului Electoral al Municipiului București, prin care s-a respins candidatura sa, ca independent, la funcția de primar general, motivat de faptul că nu a fost îndeplinită condiția legală prevăzută de art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, referitoare la numărul de susținători ai candidaturii.

13. În **motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul susține mai întâi „extinderea controlului de constituționalitate asupra art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015”, arătând că o consideră necesară și justificată în virtutea faptului că cele două articole contestate (art. 50 și art. 101) „formează, împreună, un mecanism de manipulare a

legislației electorale în favoarea partidelor la putere, practică sancționată de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), în Codul de bune practici în materie electorală”. Arată, totodată, că „o contestare directă a art. 101, care reglementează stabilirea rezultatului alegerilor și atribuirea mandatelor de primar, nu poate fi făcută decât după epuizarea primului tur de scrutin, fapt care ar lipsi demersul de orice eficiență practică asupra alegerilor din iunie 2016. Or, același Cod de bune practici în materie electorală al Comisiei de la Veneția, în capitolul privind dreptul la un recurs efectiv în materie electorală, recomandă ca legislația statelor să evite situații în care, în lipsa unui efect suspensiv al contestațiilor, decizii care pot fi luate înaintea alegerilor să fie luate după alegeri”. Abordând, din această perspectivă, problematica admisibilității excepției de neconstituționalitate invocate în cauză, arată că „art. 50 alin. (2) din Legea 115/2015 are legătură directă și evidentă cu soluționarea cauzei, întrucât vizează respectarea unei condiții de reprezentativitate impuse de către legiuitor candidatului, și anume aceea de a prezenta un anume număr de semnături de susținere”. Cât privește „art. 101 alin. (2) și (3) din aceeași lege, [...], are și el legătură, dar una mai subtilă, cu soluționarea cauzei”. Este vorba despre condițiile de reprezentativitate impuse în legea electorală, tratate „într-un mod radical diferit în funcție de momentul în care se află procesul electoral”, în sensul unei reprezentativități excesive la depunerea candidaturii, față de coborârea „chiar sub standardul constituțional” la momentul atribuirii mandatului. În opinia autorului excepției, „caracterul excesiv al art. 50 alin. (2) nu poate fi complet demonstrat decât și prin compararea sa cu art. 101 alin. (2) și (3), întrucât ambele formează, împreună, un mecanism de manipulare a legislației electorale în favoarea partidelor aflate la putere”.

14. În continuare, circumstanțind situația de fapt care a determinat ridicarea excepției de neconstituționalitate, arată că înțelege să conteste constituționalitatea art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 întrucât „reprezintă o ingerință excesivă a statului asupra dreptului de a fi ales”, precum și faptul că a optat pentru „cifra de 3 semnături, prin analogie cu soluția adoptată de către Parlament în ceea ce privește numărul de semnături necesare pentru constituirea unui partid politic”, soluție adoptată după ce Curtea Constituțională a decis că cerința de a prezenta 25.000 de semnături pentru formarea unui partid este o ingerință excesivă asupra dreptului de asociere și a declarat-o ca fiind neconstituțională. Precizează că „această cifră a reprezentat, așadar, singurul reper valid din punct de vedere legal” față de care s-a putut raporta atunci când a întocmit lista de semnături.

15. Dezvoltând criticile de neconstituționalitate, autorul excepției arată că acestea vizează mecanismul instituit de legiuitor în ceea ce privește criteriile de reprezentativitate pe care trebuie să le îndeplinească un candidat independent față de ceilalți competitori, dar mai ales față de candidații care sunt acum primari în exercitarea mandatului, și care este format din doi piloni: obligația prezentării unei liste cu un număr excesiv de semnături de susținere la depunerea candidaturii [art. 50 alin. (2) din lege] și suprimarea unui al doilea tur de scrutin în caz că niciun competitor nu obține majoritatea simplă de 50%+1 din voturile valabil exprimate și organizarea unui tur secund doar în caz de balotaj [art. 101 alin. (2) și (3) din lege].

16. Arată în acest sens că „pentru un candidat independent la Primăria Capitalei, lipsit de logistica tehnică și umană a partidelor, baremul de 1% de semnături din numărul alegătorilor rămâne oricum o constrângere insurmontabilă”. Astfel, „pentru ca ideea de candidatură independentă să nu fie golită complet de conținut, iar candidații independenți care chiar țin la acest statut al lor să nu fie siliți să apeleze la trucuri de imagine și la negocieri netransparente cu partidele politice, un legiuitor de bună credință ar fi trebuit să impună condiții rezonabile de

participare la alegeri și pentru candidații care sunt și vor să rămână cu adevărat independenți”. În susținerea competenței Curții Constituționale de a aprecia asupra acestor condiții, invocă Decizia nr. 75 din 26 februarie 2015, prin care Curtea Constituțională a examinat, printre altele, excepția de neconstituționalitate a art. 19 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, care prevedea obligativitatea prezentării unei liste cu 25.000 de semnături pentru înregistrarea unui partid politic prin prisma unui „test de proporționalitate” între ingerința impusă de stat și interesul public pe care statul îl vroia protejat. În urma aplicării testului de proporționalitate, Curtea Constituțională a decis că, în actualele condiții social-politice românești, articolul care impunea obligația legală de a prezenta 25.000 de semnături pentru înființarea unui partid politic este neconstituțional, reprezentând o condiție care nu mai este necesară într-o societate democratică și nici proporțională în raport cu obiectivul urmărit. Ca urmare a deciziei menționate, s-a adoptat Legea nr. 114/2015 privind modificarea și completarea Legii partidelor politice nr. 14/2003, potrivit căreia partidele politice se pot înființa cu doar trei semnături de susținere. Conchide că „în aceeași perioadă în care [...] legiuitorul pune legea partidelor politice în acord cu rigorile Constituției și elimină o ingerință excesivă a statului, același legiuitor, elaborând o nouă lege a alegerilor locale, a păstrat aceleași restricții în privința candidaților independenți care păreau justificate la începutul anilor '90, fără să arate însă dacă mai au o justificare în România anului 2015”. Or, „față de populația votantă din România, de aproximativ 18 milioane de persoane, cifra de 25.000 de semnături reprezintă 0,13%. Dacă acest procent a fost găsit ca excesiv de către Curtea Constituțională a României, atunci procentul de 1% de semnături cerut pentru depunerea unei candidaturi apare cu atât mai excesiv”. În plus, „cele 18.000 de semnături cerute pentru depunerea unei candidaturi independente la funcția de primar general al Capitalei sunt de același ordin de mărime cu cele 25.000 cerute înainte pentru înregistrarea unui partid politic, deci cer un efort logistic de anvergură similară”. În consecință, art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 a căpătat un pronunțat caracter de neconstituționalitate odată cu publicarea Deciziei nr. 75/2015 a Curții Constituționale.

17. Cât privește art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, susține că afectează „sever reprezentativitatea celui desemnat câștigător al scrutinului”. Apreciază în acest sens că „este de notorietate — sau în orice caz e rezonabil de estimat — că într-o confruntare electorală, primarul aflat în funcție are prima șansă într-un sistem cu un singur tur de scrutin”. Ca urmare, apare de domeniul evidenței că această reglementare reprezintă „o discriminare între primarul aflat în funcție și ceilalți competitori și o obstrucție în plus în calea candidaților independenți, care se adaugă celei referitoare la listele de semnături”.

18. Realizând, în continuare, un examen comparativ cât privește alegerile, modul de luare a deciziilor de către autoritățile reprezentative, respectiv exprimarea voinței populare prin referendum și statuările Curții Constituționale cât privește cvorumul de participare la referendum, autorul excepției susține că „din proprie inițiativă și fără să i-o ceară expres Constituția, Parlamentul a știut întotdeauna să elaboreze mecanisme de vot care să asigure reprezentativitatea deciziilor — și absolut niciodată nu a găsit de cuviință că majoritatea relativă ar reprezenta un asemenea mecanism. În schimb, atunci când a reglementat alegerea primarului, deși Constituția cere expres ca acesta să fie reprezentativ, Parlamentul nu a respectat niciunul dintre cele trei criterii [...]: nu există cvorum de participare, nu există principiul majorității simple în primul tur, nu există un al doilea tur de scrutin. Parlamentul nu a făcut decât să contrazică nu doar principiile Constituției, ci și propria-i jurisprudență de reglementare.” Astfel, «instituția primarului rămâne singura din

țară pentru alegerea căreia este suficientă doar majoritatea relativă, și nu cel puțin majoritatea simplă, deși Constituția cere explicit ca aceasta să fie „organ reprezentativ”. Prin soluția aleasă, Parlamentul a lăsat ca reprezentativitatea primarilor să fie stabilită exclusiv de către hazard: un candidat poate deveni primar indiferent câți cetățeni participă la scrutin și indiferent de câte voturi primește, singura condiție pentru adjudecarea mandatului fiind aceea de a primi măcar un vot în plus față de fiecare dintre contracandidații săi. Se ajunge astfel în situația absurdă ca un candidat care nu obține măcar 50%+1 din voturi în primul tur să înfrângă voința majorității, pentru că de fapt majoritatea NU l-a votat. » Astfel fiind, art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 constituie o ingerință excesivă a statului asupra dreptului de a fi ales, întrucât, favorizând primarii în funcție, limitează fără niciun fel de justificare șansele celorlalți competitori, cu precădere ale candidaților independenți. De asemenea, constituie o ingerință excesivă asupra dreptului de vot, „întrucât, curmându-se un proces electoral doar la momentul primului tur, alegătorilor li se refuză dreptul constituțional de a-și alege un primar reprezentativ”. Totodată, se încalcă art. 2 din Constituție privind suveranitatea, întrucât primarii rezultați dintr-un scrutin într-un singur tur, dacă nu obțin peste 50%+1 din numărul voturilor valabil exprimate, nu sunt reprezentativi.

19. În finalul motivării excepției, autorul acesteia prezintă și o serie de considerații referitoare la contextul sociopolitic, arătând că soluția alegerii primarilor într-un singur tur nu a fost niciodată subiect de analiză din partea Curții Constituționale; „sistemul a fost folosit pentru prima dată la scară națională la alegerile locale din iunie 2012”, dar într-un context politic diferit de cel actual. Aceasta, „în considerarea ideii că Curtea Constituțională este o instituție politico-jurisdicțională, care își fundamentează deciziile nu doar pe litera și spiritul Legii Fundamentale, ci și pe realitățile social-politice din țară și pe dinamica acestora, asumându-și astfel un rol activ în corijarea la timp a abaterilor de la Constituție”.

20. **Tribunalul București — Secția a III-a civilă** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât stabilirea unei condiții privind numărul de susținători ai unui candidat nu reprezintă o ingerință excesivă în ceea ce privește dreptul de a fi ales sau dreptul de vot. Un candidat la funcția de primar al municipiului București trebuie să fie reprezentativ pentru comunitatea în care candidează. Corelația cu dispozițiile privind înființarea partidelor politice nu poate fi avută în vedere, întrucât sunt în discuție ipoteze diferite, respectiv înființarea unui partid, având legătură cu dreptul la liberă asociere al cetățenilor, și participarea la un proces electoral în calitate de candidat, având în vedere dreptul de a fi ales și reprezentativitatea candidatului. Legiuitorul este liber să stabilească o serie de condiții pentru candidații la alegeri, condiția stabilită nefiind excesivă pentru a se aprecia că se încalcă dreptul de a fi ales. Prevederile art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 nu încalcă, de asemenea, prevederile constituționale invocate, întrucât o anumită procedură de declarare a candidatului declarat ales la alegeri nu înfrânge suveranitatea poporului român sau prevederile constituționale referitoare la alegeri libere.

21. În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

22. **Președintele Senatului** a transmis, cu Adresa nr. I 1.005 din 25 aprilie 2016, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.410 din 26 aprilie 2016, punctul său de vedere prin care consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Invocă mai întâi jurisprudența Curții Constituționale în materie, respectiv Decizia nr. 522 din 8 mai

2008, prin care s-a constatat neconstituționalitatea unor prevederi legale având obiect identic cu reglementarea cuprinsă în art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, astfel încât se impune menținerea aceleiași soluții și în prezenta cauză. Cât privește, în sine, dispozițiile criticate, apreciază că „procentul de reprezentativitate de 1% [...] exprimă câteva aspecte: este o condiție necesară într-o societate democratică, în care aleșii trebuie să dovedească faptul că au un anumit grad de reprezentativitate și că se bucură, astfel, de încrederea alegătorilor; este o condiție rezonabilă, procentul de 1% din numărul alegătorilor cu drept de vot înscrisi în listele electorale fiind unul minim, în raport cu numărul total al alegătorilor; este o condiție legitimă, întrucât primarii, ca și alte autorități publice alese, trebuie să fie expresia voinței suverane și a consimțământului corpului electoral, ori un candidat care aduce în sprijinul său doar trei semnături de susținere a candidaturii sale nu are nicio legitimitate”. Or, în cauză, a fost prezentată o listă cu doar trei semnături, „ceea ce arată, pe de o parte, caracterul neserios al candidaturii, iar pe de altă parte, un comportament electoral și civic abuziv, în sensul utilizat în Decizia Curții Constituționale nr. 522/2008”. În ceea ce privește dispozițiile art. 101 alin. (2) și (3) din aceeași lege, arată, în esență, că își însușește constatarea instanței în fața căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, în sensul că acestea nu încalcă prevederile constituționale invocate de autorul excepției.

23. Președintele Camerei Deputaților a transmis, cu Adresa nr. 2/3.186 din 25 aprilie 2006, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.407 din 25 aprilie 2016, punctul său de vedere în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Cu privire la dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, arată, în esență, că raportat la realitatea obiectivă ce constituie baza rezonabilă care justifică măsura legislativă contestată, opțiunea legiuitorului de a condiționa participarea la alegeri a candidatului independent, de obținerea unui anumit număr de semnături de susținere, se justifică prin necesitatea asigurării unui grad de reprezentativitate la nivelul electoratului a viitorilor primari, care să certifice că aceștia vor promova interesele unui număr suficient de important de cetățeni care, la momentul votului, au apreciat că aceștia pot susține în mod corespunzător interesele comunității locale. Cu referire la art. 101 alin. (1) și (3) din legea criticată, arată că Legea fundamentală prevede doar modalitatea de alegere a Președintelui României, iar nu și a altor organe reprezentative. Potrivit opiniei exprimate, în motivarea excepției se face o confuzie între noțiunea de „organ reprezentativ” (care reprezintă o colectivitate și acționează în numele ei) și reprezentativitatea mai mare sau mai mică a unui scrutin. Alegeri cu un tur de scrutin se organizează și în alte state, fiind date ca exemple în acest sens „alegera Parlamentului în Marea Britanie și alegerea Congresului în Statele Unite ale Americii.” Instituirea unei modalități de scrutin, aflată la latitudinea autorității legiuitoare, respectă exigențele constituționale și constituie o expresie a libertății de apreciere a Parlamentului în ce privește varianta de modalitate de scrutin obiect al legiferării. Nu se încalcă nici Codul bunelor practici în materie electorală elaborat de Comisia de la Veneția, întrucât „șansa de participare la alegeri este egală pentru toți candidații.” Mai mult, „în ipoteza în care s-ar accepta neconstituționalitatea acestui tip de scrutin, având în vedere data la care ne aflăm” aceasta ar echivala cu încălcarea flagrantă a principiilor consacrate de Codul menționat.

24. Guvernul a transmis, cu Adresa nr. 5/2.540/2016, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.406 din 25 aprilie 2016, punctul său de vedere în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În susținerea acestui punct de vedere, Guvernul invocă jurisprudența Curții Constituționale în materie (deciziile nr. 252/2014, nr. 522/2008 și nr. 606/2008), precum și a Curții Europene a Drepturilor Omului, apreciind că cele statuate în aceste cauze își mențin valabilitatea.

25. Avocatul Poporului a transmis, cu Adresa nr. 7.968 din 22 aprilie 2016, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.282 din 22 aprilie 2016, punctul său de vedere prin care apreciază că dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 instituie un prag de reprezentativitate rezonabil de minimum 1%, ușor de atins în practică, și care nu este de natură să lipsească de conținut dreptul de vot și de a fi ales”. Invocă în acest sens jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și Recomandările Comisiei de la Veneția, cuprinse în Codul bunelor practici în materie electorală. Cât privește art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, apreciază că „sistemul electoral astfel reglementat prevede modalități specifice și concrete de natură să asigure reprezentativitatea organelor constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, și anume principiul reprezentării proporționale și regula pragului electoral”. Dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. a) din Constituție „au lăsat în seama legiuitorului ordinar libertatea de a alege și reglementa un anumit tip de scrutin și de a stabili regulile de organizare și de desfășurare a procesului electoral, cu respectarea condițiilor impuse de Constituție.” Astfel, „opțiunea pentru un anumit tip de scrutin pentru alegerile locale, precum și modalitățile concrete de organizare și desfășurare a scrutinului aparțin legiuitorului”, soluție care rezultă și din prevederile art. 121 alin. (1) și art. 122 alin. (2) din Constituție, în același sens fiind și prevederile art. 3 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Arată totodată că, „în măsura în care Curtea Constituțională va constata că sistemul de vot organizat într-un singur tur de scrutin nu corespunde principiilor constituționale și realităților socio-politice ale statului român, în virtutea rolului său consacrat de art. 142—147 din Legea fundamentală, aceasta are posibilitatea ca, în urma exercitării controlului de constituționalitate, să aprecieze asupra necesității elaborării unei noi concepții cu privire la întregul sau o parte a sistemului electoral, așa cum a mai făcut-o anterior în activitatea de soluționare a unor cauze privind constituționalitatea unor dispoziții în materie electorală”. În acest sens, amintește considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 75/2015 potrivit cărora legiferarea rămâne atribuția exclusivă a Parlamentului, care, însă, în procesul de elaborare a actelor normative, are obligația de a respecta principiile constituționale și să gândească, în consecință, un sistem legislativ coerent, armonios, coordonat și eficient, care să protejeze valorile statului de drept și să asigure un echilibru just între interesele colective, pe de o parte, și cele individuale, pe de altă parte.

26. Intervenția în calitate de *amicus curiae* formulată de Mihai Tociu și Mihai Rapcea este în sensul admiterii excepțiilor de neconstituționalitate invocate. Astfel cum Curtea a statuat însă în jurisprudența sa, în procedura contenciosului constituțional, o astfel de cerere nu reprezintă o extindere a cadrului procesual existent, întrucât părțile din litigiul constituțional sunt cele care au această calitate în procedura *a quo*. Acestea are doar semnificația exprimării unei opinii/poziții a unei terțe persoane față de litigiul constituțional asupra problemei deduse instanței *a quo*, cu scopul de a sprijini instanța de contencios constituțional în soluționarea cauzei, urmând să fie apreciată ca atare, fără a se atribui nicio calitate procesuală autorilor săi. (A se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 887 din 15 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 191 din 15 martie 2016). Extinderea cadrului procesual stabilit în procedura *a quo*, sub aspectul părților și al obiectului excepției de neconstituționalitate, este, în condițiile Legii nr. 47/1992, inadmisibilă.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale președintelui Senatului, președintelui Camerei Deputaților, Guvernului și Avocatului Poporului, susținerile autorului excepției, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

27. Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

28. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 50 alin. (2) și art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din data de 20 mai 2015, având următorul cuprins:

— Art. 50 alin. (2): „*Pentru funcția de primar, candidații independenți trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, dar nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, de 500 în cazul orașelor și de 1.000 în cazul municipiilor, sectoarelor municipiului București, precum și în cazul municipiului București.*”;

— art. 101 alin. (2) și (3): „(2) *Este declarat ales primar candidatul care a întrunit cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.*

(3) *În caz de balotaj se va organiza un nou tur de scrutin la două săptămâni de la primul tur, la care vor participa doar candidații care se află în această situație.*”

29. În susținerea excepției se invocă prevederile constituționale ale art. 2 alin. (1) — *Suveranitatea*, art. 36 alin. (1) — *Dreptul de vot*, art. 37 alin. (1) — *Dreptul de a fi ales*.

30. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că **dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015**, referitoare la obligația candidaților independenți la funcția de primar de a prezenta liste de susținători, sunt criticate în raport de prevederile art. 37 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „*au dreptul de a fi aleși cetățenii cu drept de vot care îndeplinesc condițiile prevăzute în articolul 16 alineatul (3), dacă nu le este interzisă asocierea în partide politice, potrivit articolului 40 alineatul (3)*”. Se susține, în esență, că prin obligația prezentării unei liste de susținători, legiuitorul a impus o exigență excesivă de reprezentativitate când a reglementat intrarea în competiția electorală a candidaților independenți, numărul de semnături de susținere necesare pentru înregistrarea candidaturii fiind excesiv, de natură a goli de conținut ideea de candidatură independentă.

31. Cu privire la aceste critici, Curtea constată mai întâi că, într-o jurisprudență constantă, a statuat că „**suveranitatea națională**, principiu fundamental al statului român, aparține, potrivit art. 2 din Constituție, poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum. Textul constituțional invocat exprimă, așadar, voința constituantului român, potrivit căreia, în cadrul democrației reprezentative, suveranitatea națională aparține într-adevăr poporului român, însă aceasta nu poate fi exercitată într-un mod direct, nemijlocit, la nivel individual, forma de exercitare fiind cea indirectă, mijlocită, prin procedeul alegerii organelor reprezentative. Modalitatea de constituire a acestora din urmă reprezintă expresia suveranității naționale, manifestată prin exprimarea voinței cetățenilor în cadrul alegerilor libere, periodice și corecte, precum și prin referendum”. (A se vedea Decizia nr. 419 din

26 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 28 aprilie 2009, la care trimit, deopotrivă, Decizia nr. 61 din 14 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 3 februarie 2010, și Decizia nr. 682 din 27 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 11 iulie 2012).

32. În ceea ce privește **alegerile**, dispozițiile art. 2 din Constituție se coroborează cu cele ale art. 73 alin. (3) lit. a), potrivit cărora sistemul electoral se reglementează prin lege organică. Așadar, constituantul a lăsat în seama legiuitorului ordinar libertatea de a stabili regulile de organizare și de desfășurare a procesului electoral, modalitățile concrete de exercitare a dreptului de vot și a dreptului de a fi ales, cu respectarea condițiilor impuse de Constituție. Norma constituțională de referință a fost concretizată și dezvoltată, în privința alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale — consilii locale, consilii județene, primari și președinți ai consiliilor județene, prin Legea nr. 115/2015 ale cărei prevederi sunt contestate în prezenta cauză.

33. **Condițiile de fond și de formă pe care o persoană trebuie să le îndeplinească pentru exercitarea dreptului de a fi ales** sunt prevăzute, la nivel constituțional, de art. 16 alin. (3), art. 37 și art. 40, precum și, la nivelul legislației infraconstituționale, de norme cuprinse în aceleași legi electorale, care se subordonează condițiilor generale constituționale și le dezvoltă, totodată, după criteriul funcției publice electivă pentru care sunt organizate respectivele alegeri (a se vedea în acest sens Decizia nr. 61 din 14 ianuarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 76 din 3 februarie 2010). Or, legile electorale, inclusiv cele adoptate în anul 2015, și care preiau sub acest aspect reglementările de principiu stabilite în legislația electorală anterioară, stabilesc, între condițiile pentru înregistrarea candidaturii la funcțiile electivă, obligația candidaților independenți de a prezenta o listă de susținători. Pronunțându-se de-a lungul timpului asupra unor critici similare celor formulate în prezenta cauză, care au vizat reglementările respective, Curtea le-a respins, cu motivări care au reținut aceleași considerente de principiu, redată în cele ce urmează.

34. Astfel, într-o abordare având la bază și criteriul cronologic, de natură să evidențieze atât consecvența legiuitorului, cât și continuitatea jurisprudenței Curții Constituționale, Curtea reține, mai întâi, statuările referitoare la alegerile pentru funcția de președinte al României enunțate în hotărâri prin care a respins contestațiile formulate împotriva neînregistrării unor candidaturi la această funcție. Cu acele prilejuri, răspunzând criticilor potrivit cărora „condiția legală a prezentării unor liste de semnături nu este prevăzută în Constituție”, motiv pentru care instituirea unei astfel de condiții „intră în conflict cu dispozițiile constituționale referitoare la eligibilitate”, Curtea a reținut că „această susținere nu este întemeiată, deoarece dreptul de a fi ales și propunerea candidaturii sunt două aspecte diferite. Evident că o propunere de candidat nu poate privi decât pe o persoană care întrunește condițiile constituționale de eligibilitate, dar alegerile pentru funcția de Președinte al României pot avea loc numai cu respectarea procedurii electorale instituite prin Legea nr. 69/1992, adoptată în temeiul art. 72 alin. (3) lit. a) din Constituție. De aceea depunerea candidaturii face parte din procedura electorală, așa încât cerința ca propunerea candidaturii să fie reprezentativă, având adeziunea a cel puțin 100.000 de susținători, constituie o condiție legală ce nu vine în conflict cu dreptul constituțional al contestatorului de a fi ales” (Hotărârea nr. 37 din 2 octombrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 4 octombrie 1996; în același sens, și Hotărârea nr. 71 din 16 octombrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din

24 octombrie 1996). În prezent, potrivit art. 27 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011, propunerile de candidatură pentru această funcție vor fi primite numai dacă sunt însoțite de „*lista susținătorilor, al căror număr nu poate fi mai mic de 200.000 de alegători*”. Curtea a respins contestațiile împotriva neînregistrării candidaturilor care au pus în discuție această condiție legală. (De exemplu, Hotărârea nr. 1 din 16 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 708 din 21 octombrie 2009).

35. Cu referire la alegerile pentru Parlamentul European, răspunzând criticilor referitoare la impunerea, pentru candidatul independent care dorește să participe individual la alegerile pentru Parlamentul European, a condiției ca acesta să prezinte o listă cu cel puțin 100.000 de semnături ale susținătorilor cu drept de vot, Curtea a reținut că „premisele normei juridice stabilite de art. 121 alin. (1) din Legea nr. 33/2007 (n.a. contestată în cauză) o constituie tocmai condiția generală, constituțională, potrivit căreia candidatul independent la alegerile pentru Parlamentul European trebuie mai întâi să fie titularul dreptului subiectiv de a fi ales, deci se presupune că are vocația exercitării acestui drept, urmând ca, pentru exercitarea în concret a dreptului, să îndeplinească cerința suplimentară de depunere la Biroul Electoral Central a listei cu semnăturile a cel puțin 100.000 de alegători, alături de cererea de admitere a candidaturii sale și alte acte necesare. O astfel de condiție suplimentară nu vine în contradicție cu dreptul de a fi ales, invocat de autoarea excepției, de vreme ce existența acestui drept este o condiție preliminară, *sine qua non*, fără de care accesul la întreaga procedură electorală este imposibil. Totodată, condiția legală privind depunerea listei cu cel puțin 100.000 de semnături ale susținătorilor cu drept de vot nu are efectul golirii de conținut a dreptului de a fi ales, cum susține autoarea excepției. Trăsătura esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului o constituie reprezentativitatea sa. **Indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau euro-parlamentare, sistemul electoral național prevede, în esență, aceeași condiție: depunerea unei liste cu semnături de adeziune. Acest criteriu de preselecție a candidaților este unul obiectiv și rezonabil, aplicabil în condiții de egalitate de tratament fiecăreia dintre cele două categorii de participanți la alegeri: candidații independenți, pe de o parte, și cei propuși pe lista unui partid politic, pe de altă parte. Instituirea condiției legale privind depunerea listei cu semnături reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura, pe de altă parte, accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor eligibile comunitar care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului, astfel încât să existe șanse reale de reprezentare a acestuia în forul legislativ european.**” (Decizia nr. 782 din 12 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 406 din 15 iunie 2009).

36. În sfârșit, în privința alegerilor pentru Camera Deputaților și Senat, Curtea a decis că sunt constituționale dispozițiile art. 30 din Legea nr. 35/2008 criticate cu motivarea că reglementau posibilitatea unor persoane de a se autopropune pentru a candida la alegerea Camerei Deputaților sau a Senatului dacă sunt susținute de minimum 4% din numărul total al alegătorilor înscrși în listele electorale permanente din colegiul uninominal în care candidează, dar nu mai puțin de 2.000 alegători pentru Camera Deputaților și 4.000 de alegători pentru Senat, ar fi excesive, de natură să împiedice exercitarea

dreptului de a fi ales. Curtea a reținut că „**această condiție urmărește dovedirea unui anumit grad de reprezentativitate în rândul electoratului, presupunându-se că cel puțin cei care îl susțin pe candidatul independent îl vor și vota.** În cazul celorlalți candidați propuși de partidele politice și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, participarea la alegerile parțiale este condiționată de întrunirea pragului electoral de către acestea la alegerile generale. Limita numărului de susținători este mai mare în cazul pentru alegerea Senatului (4.000 susținători) decât în cazul Camerei Deputaților (2.000 susținători), avându-se în vedere că și norma de reprezentare pentru alegerea Camerei Deputaților, prevăzută de art. 5 alin. (2), este de un deputat la 70.000 locuitori, față de norma de reprezentare prevăzută de alin. (3) al art. 5 pentru alegerea Senatului, de un senator la 160.000 locuitori.” (Decizia nr. 503 din 20 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 353 din 28 mai 2010). Pentru a fundamenta concluzia potrivit căreia dispozițiile art. 29 alin. (5) și ale art. 30 din Legea nr. 35/2008 nu contravin art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (3) și art. 37 din Legea fundamentală și nici textelor din instrumentele internaționale invocate, în aceeași decizie se face referire și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie, respectiv Hotărârea din 2 martie 1987, pronunțată în Cauza *Mathieu-Mohin and Clerfayt împotriva Belgiei*, prin care s-a reținut că „statele au o marjă largă de apreciere în alegerea sistemului electoral și a condițiilor de aplicare a acestuia. Condițiile nu vor limita drepturile în discuție atât de mult încât să afecteze esența acestora și să le golească de conținut (...)”.

37. Aceleași considerente de principiu au fost reținute de Curtea Constituțională și în privința alegerilor locale, cu prilejul examinării excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 48 alin. (2) din Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia „**pentru funcția de primar, candidații independenți trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 2% din numărul total al alegătorilor înscrși în listele electorale permanente și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, dar nu mai puțin de 200 în cazul comunelor, 300 în cazul orașelor, 1.000 în cazul municipiilor și sectoarelor municipiului București și 5.000 în cazul municipiului București. Candidații independenți pentru funcția de președinte al consiliului județean trebuie să prezinte o listă de susținători, care să cuprindă minimum 2% din numărul total al alegătorilor înscrși în listele electorale permanente și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, dar nu mai puțin de 3.000.**” În motivarea acelei excepții se susținea că textul de lege supus controlului contravine prevederilor constituționale și reglementării internaționale invocate întrucât condiționa ca, pentru funcția de primar, candidații independenți să prezinte o listă de susținători care să cuprindă minimum 2% din numărul total al alegătorilor înscrși în listele electorale permanente și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează. Respingând aceste critici, Curtea a reținut, în esență, că „prevederile constituționale invocate [n.a. art. 1 alin. (3), art. 11 alin. (1), art. 20, 37 și 53 din Constituția României] nu interzic reglementarea condițiilor în care urmează să fie exercitate drepturile electorale, în scopul garantării acestor drepturi și asigurării caracterului efectiv al exercitării lor. [...] **Instituirea minimumului de 2% din numărul total al alegătorilor înscrși în listele electorale permanente și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care se candidează reprezintă o garanție a exercitării dreptului de a fi ales, prin descurajarea eventualelor candidaturi abuzive, de natură să împiedice buna desfășurare și finalizarea procesului electoral.**” În consecință,

Curtea a constatat că dispozițiile art. 48 alin. (2) din Legea nr. 67/2004 **„impun o condiție necesară, rezonabilă și legitimă pentru exercitarea dreptului de a fi ales, ce nu constituie o piedică în prezentarea candidaturilor electorale”**. (Decizia nr. 522 din 8 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 370 din data de 15 mai 2008).

38. Față de jurisprudența menționată, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra constituționalității soluției legislative de principiu constând în obligația prezentării de liste de susținători de către candidații independenți, inclusiv pentru funcția de primar, considerentele enunțate cuprinzând, implicit, un test de proporționalitate pe care Curtea l-a aplicat în privința numărului de susținători prevăzut de lege.

39. Referitor la concluzia acestui test în sensul caracterului „rezonabil” al condiției instituite, Curtea observă că, în realizarea lui, s-a raportat la o reglementare care impunea ca listele de susținători să fie semnate de **„minimum 2% din numărul total al alegătorilor înscrși în listele electorale permanente și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, dar nu mai puțin de 200 în cazul comunelor, 300 în cazul orașelor, 1.000 în cazul municipiilor și sectoarelor municipiului București și 5.000 în cazul municipiului București”**. Curtea observă că prin dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, criticate în prezenta cauză, **legiuitorul a redus la jumătate** atât procentul reglementat în privința numărului de susținători necesari pentru înregistrarea candidaturii la funcția de primar (de la 2% la 1%), cât și numărul minim stabilit în acest sens pentru comune (de la 200 la 100), adică **„minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, dar nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, de 500 în cazul orașelor și de 1.000 în cazul municipiilor, sectoarelor municipiului București, precum și în cazul municipiului București”**. Or, dacă reglementarea anterioară a fost apreciată ca instituind, sub acest aspect, o condiție rezonabilă, o reglementare care reduce la jumătate procentul anterior instituit este circumscrisă în mod evident aceleiași concluzii. De altfel, prin actuala reglementare, legislația se corelează cu recomandările cuprinse în Codul bunelor practici în materie electorală — Linii directoare și raport explicativ adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenary (Veneția, 18—19 octombrie 2002). Liniile directoare statuează în acest sens, la art. 1.3 — *Prezentarea candidaturilor*, pct. i și ii, următoarele: **„i. Prezentarea candidaților individuali sau a listelor de candidați pot fi condiționate de obținerea unui anumit număr de semnături; ii. Legea nu trebuie să impună colectarea semnăturilor a mai mult de un 1% din alegătorii circumscripției respective”**.

40. În consecință, Curtea constată că elementul de noutate adus de Legea nr. 115/2015 în privința reglementării condiției analizate, și anume reducerea cu 50% a numărului de susținători cerut pentru depunerea unei candidaturi independente, este menit să faciliteze exercitarea dreptului de a fi ales. Prin urmare, această modificare nu este de natură să determine o schimbare a jurisprudenței în care a răspuns aceluiași critici referitoare la caracterul excesiv al unei asemenea condiții. Astfel fiind, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată cu acele prilejuri, precum și considerentele care au fundamentat-o, sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză.

41. Autorul excepției invocă drept element de natură a reconsidera atât jurisprudența Curții în materie cât și, în sine, concepția legiuitorului în privința reglementării alegerilor locale, modificarea legislației în materia înregistrării partidelor politice, operată urmare Deciziei Curții Constituționale nr. 75 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 265 din 21 aprilie 2015. De altfel, în cea mai mare parte construcția motivării excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 este realizată din perspectiva soluției de neconstituționalitate pe care Curtea Constituțională a pronunțat-o prin decizia menționată în privința dispozițiilor art. 19 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, referitoare la numărul minim de membri fondatori necesari pentru constituirea unui partid politic (*„Lista trebuie să cuprindă cel puțin 25.000 de membri fondatori, domiciliați în cel puțin 18 din județele țării și municipiul București, dar nu mai puțin de 700 de persoane pentru fiecare dintre aceste județe și municipiul București”*). În considerentele deciziei pronunțate, Curtea Constituțională a reținut, în esență, că **„nu există un just echilibru între interesele colective și cele individuale, de vreme ce, prin condiția de reprezentativitate ridicată, dreptul subiectiv al persoanelor interesate să constituie un partid politic cunoaște o limitare drastică, ce depășește posibilele avantaje create prin adoptarea normei (...)**. De asemenea, pentru stabilirea și păstrarea echilibrului corect, legiuitorul trebuie să recurgă la ingerința cea mai redusă asupra dreptului de asociere. Or, în speță, condiția numărului minim de membri fondatori și a dispersiei lor teritoriale a depășit ceea ce este just și echitabil în raport cu dreptul fundamental protejat — dreptul de asociere”. Ca urmare a deciziei Curții Constituționale, Legea nr. 14/2003 a fost modificată și republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 408 din 10 iunie 2015, astfel încât în prezent, art. 19 alin. (3) din lege are următorul cuprins: **„Lista trebuie să cuprindă cel puțin 3 membri fondatori.”** Construindu-și argumentarea pe un raționament prin analogie, autorul excepției încearcă să acrediteze ideea că, în cazul reglementării numărului de susținători pentru candidaturile independente la funcția de primar, sunt aplicabile considerentele care au fundamentat Decizia nr. 75/2015 a Curții Constituționale și, implicit, soluția legislativă consacrată ca urmare a acestei decizii, soluție despre care afirmă, de altfel, că a constituit reperul în constituirea propriei liste de susținători. Din această perspectivă, și pentru considerentele reținute în decizia menționată, acesta afirmă ingerința excesivă a statului asupra dreptului de a fi ales.

42. Analizând criticile astfel fundamentate, Curtea constată mai întâi că situațiile ce sunt comparate de autorul excepției în cadrul raționamentului prin analogie sunt diferite. Astfel, în cazul Deciziei nr. 75/2015, Curtea a examinat prevederi referitoare la condițiile de înregistrare a unui partid politic, în raport cu prevederile art. 40 din Constituție — *Dreptul de asociere*. Ca urmare, soluția și considerentele care o susțin au fost în mod evident determinate de interpretarea pe care Curtea Constituțională a dat-o acestui text constituțional de referință, interpretare care nu poate fi aplicată, *tale quale*, în privința altui drept fundamental, în speță dreptul de a fi ales.

43. Curtea subliniază în acest context că **înseși exigențele pe care legislația electorală în ansamblu le-a instituit în privința exercitării drepturilor electorale au fost apreciate ca justificând eliminarea condiției excesive de asigurare a reprezentativității partidelor politice încă de la înființarea acestora**. Curtea a reținut în acest sens în decizia menționată că **„o parte semnificativă a aspectelor problematice avute în vedere de legiuitor pentru limitarea numărului de partide politice, și anume fragmentarea parlamentară sau finanțarea acestora de la bugetul de stat, își găsește soluțiile chiar în reglementările în vigoare adoptate în aceste materii, respectiv Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 22 iulie 2010 (art. 14, 15 și 16 din aceasta), și legile electorale (Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 12 septembrie 2011, Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului**

și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 13 martie 2008, și Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 333 din 17 mai 2007). [...] prin urmare, legislația în vigoare conține suficiente elemente, de natura unor garanții cu rolul de a limita riscul fragmentării excesive a reprezentării parlamentare sau al supraîncărcării bugetului de stat cu cheltuieli destinate finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale. **Posibilele efecte negative** ce ar apărea în lipsa adoptării măsurii legale examinate **sunt, deci, contracarate prin existența unor instrumente legale adecvate**, astfel că această condiție nu își mai găsește rațiunea.” (paragrafele 30—31)

44. Curtea reține că reprezentativitatea candidaturilor la funcțiile electivă se înscrie, de principiu, între „instrumentele legale adecvate” menționate în considerentele mai sus menționate. Aceasta întrucât desemnarea de candidați în alegeri constituie una dintre condițiile de „existență” a partidelor politice. Astfel, potrivit art. 45 coroborat cu art. 46 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 14/2003, una dintre situațiile de dizolvare pe cale judecătorească a unui partid politic este aceea în care „*nu a desemnat candidați, singur sau în alianță, în două campanii electorale succesive, cu excepția celei prezidențiale, în minimum 75 de circumscripții electorale în cazul alegerilor locale, respectiv o listă completă de candidați în cel puțin o circumscripție electorală sau candidați în cel puțin 3 circumscripții electorale, în cazul alegerilor parlamentare*”. **Așadar, indiferent de numărul de membri fondatori, prin instituirea unor condiții de reprezentativitate prin legislația electorală în privința candidaților partidelor se evită o fragmentare politică excesivă; practic, partidele care nu au forța politică de a desemna candidați în alegeri intră sub incidența cauzei de dizolvare menționată.**

45. Curtea constată că legiuitorul a instituit, chiar prin legea ale cărei prevederi sunt criticate în cauză, și care a fost adoptată ulterior pronunțării Deciziei nr. 75/2015, asemenea condiții și în privința candidaților partidelor politice. Art. 49 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 stabilește că „*Pentru fiecare candidat la funcția de primar și listă de candidați pentru consiliul local și pentru consiliul județean, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale trebuie să prezinte o listă de susținători, care trebuie să cuprindă minimum 1% din numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral și în listele electorale complementare din circumscripția pentru care candidează, dar nu mai puțin de 100 în cazul comunelor, de 500 în cazul localităților urbane de rangul II și III și de 1.000 în cazul județelor, municipiului București, sectoarelor municipiului București și localităților urbane de rangul I.*” Instituirea, și în privința partidelor politice, a aceleiași condiții de reprezentativitate la depunerea candidaturilor, impuse pentru candidații independenți, reprezintă o consecință a modificării condițiilor legale referitoare la înregistrarea partidelor politice. Câtă vreme înființarea partidelor politice nu mai impune îndeplinirea unei condiții de reprezentativitate, aceasta va trebui probată la depunerea candidaturilor pentru funcțiile electivă, deopotrivă pentru candidații propuși de partidele politice, cât și pentru candidații independenți.

46. Totodată, Decizia nr. 75/2015 subliniază o importantă distincție, și anume diferența dintre membri fondatori și susținători. Curtea a reținut că „dacă legislațiile altor state prevăd condiția depunerii, la înregistrarea partidului politic, a unei liste cu un anumit număr de semnături ale susținătorilor/adeptilor/simpatizanților, legiuitorul român a impus semnarea de către membrii fondatori, noțiune mult mai restrictivă, deoarece, până la înregistrarea partidului, o persoană

poate susține înființarea mai multor partide, care până la înregistrare nu există, din punct de vedere juridic, ca partide politice și deci nu pot avea membri, în timp ce aceeași persoană nu poate avea calitatea de membru fondator decât al unui singur partid politic; dispozițiile art. 19 alin. (3) din Legea nr. 14/2003 impun, deci, restricții mult mai mari sub aspectul atingerii în mod real a numărului cerut de membri fondatori decât dacă s-ar fi raportat la susținători/adepti/simpatizanți ai partidului politic” (paragraful 32). Așadar, caracterul excesiv al condiției impuse de legiuitor în privința exercitării dreptului de asociere în partide politice a fost apreciat cu referire la cerința referitoare la numărul de membri fondatori, iar nu de susținători. Acest din urmă număr (condiție de înregistrare a candidaturii la funcțiile electivă) este identic reglementat de Legea nr. 115/2015, deopotrivă pentru partide politice și pentru candidații independenți.

47. Astfel fiind, nu poate fi reținută concluzia raționamentului prin analogie enunțată de autorul excepției, întrucât **situațiile premisă comparate sunt diferite**. Soluția legislativă, precum și sistemul constituțional și legal de referință care a circumstanțiat analiza Curții Constituționale în Decizia nr. 75/2015 sunt diferite de cele supuse analizei în prezenta cauză, astfel că este neîntemeiată susținerea potrivit căreia „art. 50 alin. (2) a căpătat un pronunțat caracter de neconstituționalitate odată cu publicarea Deciziei 75/2015 a Curții Constituționale”. De altfel, textul criticat a fost adoptat ulterior acestei decizii, în cadrul unui demers general realizat, în cursul anului 2015, de adaptare legislativă în considerarea alegerilor locale și parlamentare din anul 2016, inclusiv de corelare a reglementărilor în materie. Au fost astfel adoptate Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 24 iulie 2015, Legea nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 866 din 19 noiembrie 2015, respectiv a fost modificată și republicată Legea partidelor politice nr. 14/2003, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 408 din 10 iunie 2015.

48. Nu poate fi reținută nici susținerea potrivit căreia „pentru un candidat independent la Primăria Capitalei, lipsit de logistica tehnică și umană a partidelor, baremul de 1% de semnături din numărul alegătorilor rămâne oricum o constrângere insurmontabilă”, susținere care induce ideea unei inegalități în exercitarea dreptului de a fi ales între candidații partidelor politice și candidații independenți. Astfel, ca urmare a modificării Legii nr. 14/2003 și a eliminării condiției de reprezentativitate la alcătuirea unui partid politic, nu mai subzistă prezumția enunțată de autorul excepției, referitoare la „logistica tehnică și umană” pe care ar presupune-o, de principiu, un partid politic. Deopotrivă partidele politice și candidații independenți trebuie să îndeplinească aceeași condiție în privința prezentării listei de susținători la depunerea candidaturilor pentru funcțiile electivă. Diferențele de susținere în sine, concretizate, în cazul unora dintre partidele politice, în existența logisticii menționate de autorul excepției țin deja de natura/substanța competiției politice, reflectând implicit libertatea de voință a electoratului, esențială într-un stat democratic. În ceea ce privește susținerile referitoare la „pervertirea” condiției stabilite de lege și pretinsul comportament fraudulos al unor candidați, acestea nu constituie critici de constituționalitate și, prin urmare, nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale.

49. Concluzionând în privința excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, Curtea constată că legislația electorală din România a stabilit și stabilește condiția prezentării unei liste de susținători la depunerea candidaturii de către candidații independenți, condiție ce a fost constatată în mod consecvent ca fiind constituțională, inclusiv în privința candidaților independenți la funcția de primar. Curtea Constituțională a reținut, în esență, că aceasta reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate, și care previne, totodată, exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, asigurând accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor care, într-adevăr, beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului. Ca urmare, condiția instituită de legiuitor dă expresie, în esență, dezideratelor stabilite de art. 2 din Constituție referitoare la exercitarea suveranității naționale. Cât privește, în sine, numărul susținătorilor necesar pentru înregistrarea unei candidaturi independente, se constată că acesta a fost redus față de reglementările precedente în aceeași materie. Un nou test de proporționalitate sub acest aspect și-ar fi găsit eventual justificarea în ipoteza în care legiuitorul ar fi procedat la mărirea procentului reglementat, iar nu în situația constatată în care, prin reducerea acestuia cu 50%, legiuitorul a creat o evidență facilitare a exercitării dreptului de a fi ales. Faptul că în privința exercitării altui drept constituțional (dreptul de asociere), legiuitorul a stabilit la un moment dat reguli noi, nu este de natură să îl oblige pe acesta să stabilească același reguli în privința tuturor/altor drepturi constituționale. Ca urmare, nu există niciun temei constituțional pentru a susține raționamentul potrivit căruia numărul de susținători cerut pentru înregistrarea unei candidaturi la o funcție electivă trebuie, în mod necesar, să fie identic cu numărul de fondatori necesar pentru înregistrarea unui partid politic. Rezultă că textul de lege criticat nu aduce atingere dreptului de a fi ales în substanța sa, astfel cum susține autorul excepției, ci condiționează exercițiul său de îndeplinirea unor cerințe, aplicabile în egală măsură candidaților la funcția de primar. Pentru toate aceste considerente, Curtea urmează să respingă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015.

50. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 referitoare la numărul tururilor de scrutin pentru alegerea în funcția de primar, Curtea constată că este inadmisibilă.

51. Astfel, excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect contestația formulată împotriva unei hotărâri a Biroului Electoral al Municipiului București prin care s-a respins o candidatură independentă, cu motivarea că nu întrunește condițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, respectiv candidatul propus a prezentat o listă cu numai 3 susținători. Este vorba, așadar, despre o contestație formulată în etapa procesului electoral corespunzătoare depunerii candidaturilor, care cunoaște o reglementare expresă prin dispozițiile art. 54 din Legea nr. 115/2015, după cum urmează: „(1) *Acceptarea de către biroul electoral de circumscripție a unei candidaturi poate fi contestată de către cetățeni, partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale, în termen de cel mult 48 de ore de la data afișării candidaturii.*

(2) *Respingerea de către biroul electoral de circumscripție a unei candidaturi poate fi contestată de către candidat, partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale care au propus candidatura respectivă, în termen de cel mult 48 de ore de la data afișării respingerii candidaturii.*

(3) *Contestațiile trebuie să cuprindă numele și prenumele, adresa și calitatea contestatarului, numele și prenumele persoanei a cărei candidatură a fost admisă sau respinsă, prezentarea temeiurilor contestației, data și semnătura*

contestatarului și indicarea, dacă este cazul, a persoanei desemnate să îl reprezinte.

(4) *Contestația și, dacă este cazul, cererea de apel, se depun la instanța competentă să le soluționeze, sub sancțiunea nulității.*

(5) *Contestațiile privind admiterea sau respingerea candidaturilor se soluționează în termen de 48 de ore de la înregistrare, de către judecătoria, respectiv tribunalul în a cărui rază teritorială se află circumscripția electorală. Hotărârea nu se comunică.*

(6) *Împotriva hotărârii date în contestație se poate face apel în termen de 24 de ore de la pronunțare, la instanța ierarhic superioară. Apelul se soluționează în termen de 24 de ore de la înregistrare.*

(7) *Hotărârea pronunțată în apel este definitivă.*

(8) *Instanțele judecătorești competente să soluționeze contestațiile formulate împotriva hotărârilor de admitere sau de respingere a unei candidaturi de către biroul electoral de circumscripție vor lua măsuri de aducere la cunoștință, de îndată, a hotărârii definitive, după expirarea termenelor imperative prevăzute la alin. (5) și (6), biroului electoral de circumscripție care a pronunțat hotărârea atacată, în vederea definitivării candidaturilor.”*

52. Or, prevederile art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, referitoare la tururile de scrutin pentru alegerea în funcția de primar, **sunt aplicabile în altă etapă a procesului electoral, respectiv a desfășurării alegerilor**, etapă a cărei existență este condiționată de îndeplinirea condițiilor și parcurgerea, în consecință, a etapelor premergătoare, inclusiv depunerea/acceptarea candidaturilor, fiindu-i aplicabile, în mod corespunzător, alte dispoziții legale în privința procedurii de formulare și soluționare a contestațiilor.

53. Astfel fiind, cu privire la excepția de neconstituționalitate a acestui text de lege, sunt incidente prevederile art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale potrivit cărora „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia.*” Pe cale jurisprudențială, Curtea a stabilit două criterii/condiții pentru stabilirea/existența legăturii excepției de neconstituționalitate cu soluționarea cauzei, în sensul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, condiții care trebuie întrunite cumulativ: aplicabilitatea textului criticat în cauza dedusă judecării și necesitatea invocării excepției de neconstituționalitate în scopul restabilirii stării de legalitate (a se vedea Decizia nr. 438 din 8 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 12 august 2014). Prin urmare, condiția relevanței excepției de neconstituționalitate, respectiv a incidenței textului de lege criticat în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței judecătorești, nu trebuie analizată *in abstracto*, ci **trebuie verificat în primul rând interesul procesual al invocării excepției de neconstituționalitate, mai ales din prisma efectelor unei eventuale constatări a neconstituționalității textului de lege criticat.** (a se vedea și Decizia nr. 465 din 23 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 788 din 29 octombrie 2014; Decizia nr. 189 din 31 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 423 din 15 iunie 2015; Decizia nr. 279 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015; Decizia nr. 397 din 28 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 7 iulie 2015).

54. Dispozițiile art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015 **nu sunt nici aplicabile în cauza dedusă judecării** (contestație împotriva hotărârii biroului electoral de circumscripție de

respingere a unei candidaturi) și **nici necesare pentru restabilirea stării de legalitate în această cauză** (eventuala înregistrare a candidaturii). Astfel fiind, excepția de neconstituționalitate cât privește aceste prevederi nu are legătură cu cauza în care a fost ridicată, etapă guvernată de reguli procedurale exprese și imperative referitoare la **subiecții** care pot formula contestație, **obiectul contestației** și **autoritățile competente** a o soluționa. A accepta ideea că, în acest cadru, poate fi contestată însăși procedura de desfășurare a alegerilor (subsecventă acceptării candidaturilor), înseamnă, în realitate, a eluda ansamblul reglementărilor care guvernează procedura electorală, reglementări care conferă calitate procesuală în formularea contestațiilor în mod distinct și etapizat, în mod corespunzător „actorilor” electorali/autorităților/structurilor implicate în fiecare etapă. În acest fel, orice contestație, indiferent de obiect, poate deveni un cadru „flexibil”, în care să se invoce, în orice moment al alegerilor, și indiferent de calitatea celui care o formulează, neconstituționalitatea oricăreia dintre prevederile Legii nr. 115/2015. În plus, văzând și dezvoltările jurisprudențiale mai sus referite, a socoti admisibil a se proceda astfel înseamnă a ignora condiția „*interesului procesual al invocării excepției de neconstituționalitate*” în cazul unei persoane care, în speță, nu îndeplinește condițiile pentru înregistrarea candidaturii la alegerile pentru funcția de primar, deci nu îndeplinește condiția de a participa la etapa alegerilor, de natură a-i conferi calitatea de a contesta modul de organizare și desfășurare a acestora.

55. De altfel, însuși autorul excepției, sesizând problemele pe care le ridică excepția de neconstituționalitate formulată, din punct de vedere al cauzelor de inadmisibilitate reglementate de art. 29 din Legea nr. 47/1992, arată că, de fapt, cererea sa privește „extinderea” controlului de constituționalitate asupra art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, pe care o consideră necesară și justificată în virtutea faptului că cele două articole contestate (art. 50 și art. 101) „formează, împreună, un mecanism de manipulare a legislației electorale în favoarea partidelor la putere, practică sancționată de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), în Codul de bune practici în materie electorală”. Arată, totodată, că „o

contestare directă a articolului 101, care reglementează stabilirea rezultatului alegerilor și atribuirea mandatelor de primar, nu poate fi făcută decât după epuizarea primului tur de scrutin, fapt care ar lipsi demersul de orice eficiență practică asupra alegerilor din iunie 2016”.

56. O astfel de „extindere” însă, ar putea avea ca temei doar prevederile exprese ale art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, potrivit căroră „*În caz de admitere a excepției, Curtea se va pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi disociate prevederile menționate în sesizare*”, fiind prin urmare, susceptibilă de a fi analizată ca atare numai în ipoteza admiterii excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015. Față de concluziile de respingere a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015, rezultă că nu sunt întrunite condițiile legale pentru a analiza posibila extindere a excepției de neconstituționalitate și în privința art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, criticat în raport cu prevederile art. 2, art. 36 alin. (1) și art. 37 alin. (1) din Constituție.

57. Față de argumentele autorului excepției, ce susține examinarea acesteia cu privire la ambele texte criticate „în considerarea ideii că Curtea Constituțională este o instituție politico-jurisdicțională, care își fundamentează deciziile nu doar pe litera și spiritul Legii fundamentale, ci și pe realitățile social-politice din țară și pe dinamica acestora, asumându-și astfel un rol activ în corijarea la timp a abaterilor de la Constituție”, Curtea reține că este incontestabil rolul activ pe care și l-a asumat în realizarea dezideratului garantării supremației Constituției, însă acest rol este și trebuie exercitat în limitele competenței sale constituționale și legale. Or, cauzele de inadmisibilitate au caracter imperativ și sunt de ordine publică. De aceea, nici părțile, într-un proces privind soluționarea excepției de neconstituționalitate, nici Curtea, nu ar putea trece peste o cauză de inadmisibilitate. Ele se impun din oficiu, fiind destinate apărării unui interes eminent public, privind limitele controlului, ca expresie a competenței de atribuire a Curții în exercitarea acestuia.

58. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Avram Adrian Liviu în Dosarul nr. 1/C/AL/2016 al Tribunalului București — Secția a III-a — civilă și constată că prevederile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 115/2015 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 101 alin. (2) și (3) din Legea nr. 115/2015, excepție ridicată de același autor, în același dosar al aceleiași instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a III-a — civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 4 mai 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

DECIZIE

privind aprobarea cererii de retragere a autorizației de funcționare a Societății TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L.

Autoritatea de Supraveghere Financiară, cu sediul în București, Splaiul Independenței nr. 15, sectorul 5, cod de înregistrare fiscală 31588130, în temeiul art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere prevederile art. 2 alin. (1) lit. b) și art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în urma hotărârii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, consemnată în ședința din data de 11 mai 2016, în cadrul căreia au fost analizate rezultatele controlului inopinat efectuat la Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L., cu sediul social în municipiul Reșița, str. Petru Maior nr. 2, bl. 800, sc. 1, et. 2, ap. 219, județul Caraș-Severin, înregistrată la Oficiul Național al Registrului Comerțului cu nr. J11/502/2012, cod unic de înregistrare 30728759/2012 și înscrisă în Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare al Autorității de Supraveghere Financiară cu nr. RBK — 738/2013, reprezentată de către domnul Brănescu Adrian, în calitate de administrator/director executiv,

a constatat următoarele:

1. Prin Hotărârea Adunării generale nr. 2 din 2 decembrie 2015 a Asociațiilor Societății TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. s-au hotărât, printre alte aspecte, „... aprobarea demersurilor necesare pentru rezilierea autorizației de funcționare a societății ca broker de asigurare-reasigurare, precum și radierea din Registrul Brokerilor de asigurare/reasigurare”.

2. Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. a realizat, în proporție de 100%, venituri din activitatea de intermediere în asigurări, în toată perioada verificată. La data de 31 decembrie 2015, societatea a înregistrat pierdere în sumă de 11.004 lei.

3. Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. a notificat toate societățile de asigurare/reasigurare cu care a colaborat cu privire la decizia de încetare a activității și intenția de reziliere a contractelor de intermediere/mandat/brokeraj în asigurări.

4. Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. a solicitat tuturor societăților de asigurare/reasigurare cu care a colaborat informații referitoare la situația decontărilor (prime intermediare și documente cu regim special). Începând cu data de 1 ianuarie 2016, Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. nu a mai desfășurat activitate de intermediere în asigurări.

5. Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. a notificat asigurații individual, cu confirmare de primire prin semnătură olografă, informându-i cu privire la decizia de încetare a activității de broker de asigurare și îndrumându-i pentru plata ratelor scadente direct către societățile de asigurare/reasigurare emitente ale contractelor de asigurare.

6. Conform declarației reprezentantului societății, Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. nu are înregistrat niciun litigiu pe rolul instanțelor de judecată din România cu societăți de asigurare/reasigurare, intermediari în asigurări, clienți sau foști clienți, angajați sau foști angajați sau alți terți.

7. În urma verificării documentelor puse la dispoziție de către societate, respectiv balanțele de verificare pentru perioada 1 martie 2013 (data autorizării) — 31 decembrie 2015, precum și din evidențele Comisiei de Supraveghere a Asiguraților/Autorității de Supraveghere Financiară, s-a constatat faptul că Societatea TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L. nu înregistrează debite către Autoritatea de Supraveghere Financiară în contul taxei de funcționare.

Față de motivele de fapt și de drept arătate, în scopul apărării drepturilor asiguraților și al promovării stabilității activității de asigurare,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite următoarea decizie:

Art. 1. — În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare, coroborate cu prevederile art. 5 lit. f), art. 8 alin. (2) lit. a) și art. 35 alin. (7) lit. e) din Legea nr. 32/2000 privind activitatea și supravegherea intermediarilor în asigurări și reasigurări, cu modificările și completările ulterioare, se aprobă, la cerere, retragerea autorizației de funcționare a Societății TOPAZ BROKER DE ASIGURARE-REASIGURARE — S.R.L.,

denumită în continuare *Societatea*, cu sediul social în municipiul Reșița, str. Petru Maior nr. 2, bl. 800, sc. 1, et. 2, ap. 219, județul Caraș-Severin, înregistrată la Oficiul Național al Registrului Comerțului cu nr. J11/502/2012, cod unic de înregistrare 30728759/2012, reprezentată de către domnul Brănescu Adrian, în calitate de administrator/director executiv și înscrisă în Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare al Autorității de Supraveghere Financiară cu nr. RBK — 738/2013, și radierea acesteia din secțiunea A și trecerea în secțiunea B din Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare conform dispozițiilor art. 3 și art. 4 alin. (4) din Norma Autorității

de Supraveghere Financiară nr. 29/2015 privind Registrul asiguratorilor-reasiguratorilor și Registrul brokerilor de asigurare și/sau de reasigurare.

Art. 2. — După data retragerii autorizației de funcționare, Societății i se interzic desfășurarea activității de negociere și încheiere de noi contracte de asigurare pentru persoanele fizice sau juridice, acordarea de asistență pe durata derulării contractelor în curs ori în legătură cu regularizarea daunelor, precum și desfășurarea oricăror operațiuni specifice brokerilor de asigurare, astfel cum sunt definite în Legea nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. — Societatea are obligația să aducă la cunoștința clienților săi retragerea autorizației de funcționare ca broker de asigurare, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data primirii prezentei decizii, în vederea efectuării plății ratelor scadente la contractele în curs de derulare direct la asigurator, rămânând direct răspunzătoare pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin contractele în vigoare.

Art. 4. — Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, conform prevederilor art. 9 din Legea nr. 32/2000, cu modificările și completările ulterioare.

p. Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Gheorghe Cornel Coca Constantinescu

București, 26 mai 2016.
Nr. 1.149.

ACTE ALE COLEGIULUI NAȚIONAL AL ASISTENȚILOR SOCIALI

COLEGIUL NAȚIONAL AL ASISTENȚILOR SOCIALI

HOTĂRÂRE

**pentru aprobarea Metodologiei privind eliberarea,
pentru cetățenii care au studiat în România,
a adeverinței de conformitate a studiilor cu prevederile
Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European
și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea
calificărilor profesionale, în vederea exercitării profesiei
de asistent social în străinătate**

În temeiul Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social, cu modificările ulterioare, și al Legii nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare,

Biroul executiv al Colegiului Național al Asistenților Sociali hotărăște:

Art. 1. — Se aprobă Metodologia privind eliberarea, pentru cetățenii care au studiat în România, a adeverinței de conformitate a studiilor cu prevederile Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale în vederea exercitării profesiei de asistent social în străinătate, prevăzută în anexa care face parte din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Colegiului Național al Asistenților Sociali,
Doru Buzducea

București, 26 aprilie 2016.
Nr. 81.

M E T O D O L O G I E
privind eliberarea, pentru cetățenii care au studiat în România,
a adevărîței de conformitate a studiilor cu prevederile Directivei 2005/36/CE
a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005
privind recunoașterea calificărilor profesionale,
în vederea exercitării profesiei de asistent social în străinătate

Art. 1. — (1) Prezenta metodologie se aplică cetățenilor din statele membre ale Uniunii Europene, cetățenilor din statele semnatare ale acordului privind Spațiul Economic European, cetățenilor din Confederația Elvețiană, precum și cetățenilor din Republica Moldova, care au studiat pe teritoriul României și solicită eliberarea unei adevărîței de conformitate, în scopul exercitării profesiei de asistent social în străinătate în unul din statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European, în Confederația Elvețiană, în mod independent sau ca salariat.

(2) Prezenta metodologie se coroborează cu prevederile Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social, cu modificările ulterioare, precum și cu prevederile Regulamentului de organizare și funcționare al Colegiului Național al Asistenților Sociali, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Adevărîța atestă conformitatea studiilor absolvite în România cu prevederile Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și se eliberează numai persoanelor care au obținut diploma de licență cu specializare în asistență socială, conform art. 2 alin. (2) din Legea nr. 466/2004 privind statutul asistentului social, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Adevărîța de conformitate poate fi solicitată de către cetățenii prevăzuți la art. 1 în baza unui act de studii (diploma de licență, adevărîța de licență etc.), eliberat de o unitate de învățământ sau de o instituție de învățământ superior acreditată, din cadrul sistemului național de învățământ din România, cu specializare în asistență socială.

Art. 3. — Dosarul pentru obținerea adevărîței de conformitate conține:

a) cererea prin care se solicită eliberarea Adevărîței de conformitate, adresată Colegiului Național al Asistenților Sociali, conform modelului prevăzut în anexă, în care se va menționa, după caz, statul pentru care se solicită adevărîța;

b) actul de studii pentru care se solicită eliberarea adevărîței de conformitate, în copie legalizată;

c) anexa la actul de studii (foaia matricolă sau suplimentul la diplomă), în copie legalizată;

d) documente personale de identificare, în copie, precum și dovada de schimbare a numelui, în cazul în care numele înscris pe diplomă/actul de studii nu mai coincide cu cel din actul de identitate;

e) taxa de eliberare a adevărîței de conformitate a studiilor.

Art. 4. — (1) Dosarul solicitantului se transmite la sediul Colegiului Național al Asistenților Sociali.

(2) Termenul de emitere a adevărîței sau de comunicare a deciziei de neemitere este de 60 de zile lucrătoare de la data înregistrării dosarului.

(3) În termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării dosarului, Departamentul comunicare și relații publice verifică existența tuturor documentelor prevăzute la art. 3 și înștiințează solicitantul în cazul în care constată că dosarul nu este complet.

(4) Termenul prevăzut la alin. (2) poate fi prelungit în cazul în care se impun verificări suplimentare ale actelor depuse la dosar.

Art. 5. — Adevărîța de conformitate se eliberează solicitantului sau unei persoane împuternicite; la cererea scrisă a solicitantului se transmite prin poștă la adresa indicată în cererea scrisă menționată la art. 3 lit. a).

Art. 6. — Contestarea refuzului Colegiului Național al Asistenților Sociali de a emite adevărîța de conformitate se realizează în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 7. — Adevărîța de conformitate care nu a fost eliberată se păstrează în arhiva Colegiului Național al Asistenților Sociali cu termen permanent.

Art. 8. — Anexa face parte integrantă din prezenta metodologie.

C E R E R E
adresată Colegiului Național al Asistenților Sociali privind eliberarea,
pentru cetățenii care au studiat în România, a adeverinței de conformitate a studiilor
cu prevederile Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European
și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale,
în vederea exercitării profesiei de asistent social

a) Solicitant

Date personale

Numele și prenumele: .....

Cetățenia: .....

Domiciliul: .....

Telefon: .....

E-mail: .....

b) Solicitare

Solicit eliberarea adeverinței de conformitate a studiilor cu prevederile Directivei 2005/36/CE, în scopul exercitării profesiei de asistent social în țara .....

c) Certific includerea în dosar a următoarelor documente:

 actul de studii pentru care se solicită eliberarea adeverinței de conformitate (diploma, adeverința, certificatul etc.), în copie legalizată; anexa la actul de studii (foaia matricolă sau suplimentul la diplomă), în copie legalizată; actul de identitate valabil, în copie (dovada schimbării numelui dacă este cazul); taxa de eliberare a adeverinței de conformitate a studiilor.

d) Doresc eliberarea adeverinței de conformitate a studiilor cu prevederile Directivei 2005/36/CE:

 prin ridicare de la sediul Colegiului Național al Asistenților Sociali, personal sau prin împuternicit; transmitere prin poștă, la următoarea adresă:

.....

e) Declar pe propria răspundere că informațiile prezentate în această cerere și documentele incluse în dosar corespund realității.

Data .....

Semnătura .....

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

